

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
1 december 2020

Eindtermijn
8 december 2020

Onderwerp

Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025

Advies

1. Aan te gaan het Energie-akkoord Greenport West-Holland 2021-2025 inclusief de bijbehorende Gebiedsvisie Greenport West-Holland met circa 50 partijen, waarin de gezamenlijke doelstellingen voor de versnelling van de Energietransitie in de Greenport zijn afgesproken.
2. Aan te wijzen de portefeuillehouder voor Greenports als voorzitter voor de jaren 2021-2025 van de stuurgroep die voor de uitvoering van het Energieakkoord 2017-2020 in het leven is geroepen en die gecontinueerd wordt voor de jaren 2021-2025.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij het voorstel over de vaststelling Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025.

N.B.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem machtiging af te geven aan gedeputeerde Bom-Lemstra om namens de provincie Zuid-Holland het energie-akkoord te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- Op p.3 van de 'Gebiedsvisie Energietransitie Glastuinbouw' te checken of het klopt dat er in 2040 33% vanuit restwarmte kan komen. Indien nodig, wordt dit aangepast;
- Op p.9 van het 'Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025' te checken of het klopt dat bij het onderdeel 'Gebiedsvisie Energietransitie Greenport West-Holland' havenwarmte staat genoemd. Indien nodig, wordt dit aangepast.

Bijlagen

1. 20201102-energieakkoord
2. 20201102 Gebiedsvisie-Energietransitie
3. Machtiging A. Bom-Lemstra ondertekening energieakkoord

1 Toelichting voor het College

In de Greenport West-Holland werken vele partijen samen aan de ontwikkeling van een duurzame en hoogwaardige toekomst van de glastuinbouw in deze regio. De Greenport is een triple helix netwerkorganisatie, wat wil zeggen dat daarin overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken.

De provincie is partner van de Greenport en vervult daarin een regisserende en faciliterende rol. Gedeputeerde Bom-Lemstra is voorzitter van de Greenboard (algemeen bestuur), het dagelijks bestuur en van de Stuurgroep van het Energieakkoord.

In 2017 heeft de Greenport zich verbonden op de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn en daarvoor het Energieakkoord afgesloten met een looptijd van drie jaar. De provincie heeft dit akkoord ook ondertekend (GS besluit 26 september 2017)

In de periode maart-mei van dit jaar is een evaluatie uitgevoerd over de samenwerking en het energieakkoord door de Eenheid Audit en Advies van de provincie. Deze evaluatie heeft uitgewezen dat het energieakkoord geslaagd is in het organiseren van de samenwerking op dit thema en dat het merendeel van de partners deze wil voortzetten. Ook zijn er aandachtspunten: De doelstellingen van het akkoord uit 2017 overstegen het mandaat en de mogelijkheden van het energieakkoord en haar partners en er is dan ook geadviseerd scherper de focus te leggen op wat de Greenport zelf kan bereiken.

Daarnaast zijn sinds de ondertekening van het Energieakkoord in 2017 de context en de kaderstelling met het verschijnen van het Nationale Klimaatakkoord en het Nationale Tuinbouwakkoord gewijzigd en scherper geworden.

Met het nu voorliggende Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025 wordt de samenwerking voortgezet, en zijn de doelstellingen geactualiseerd en scherper gericht op wat de Greenport zelf kan doen in het kader van deze samenwerking. Het akkoord is geplaatst in het kader van de afspraken die landelijk in het Klimaatakkoord zijn gemaakt over de sturing op de energietransitie van de glastuinbouw. Belangrijk onderdeel daarvan is het opstellen van een Gebiedsvisie over de route naar klimaatneutraliteit per Greenport. Deze Gebiedsvisie is onlangs opgesteld en vormt een bijlage bij het akkoord en de inhoudelijke basis voor de samenwerking.

Het nieuwe Energieakkoord 2021-2025 gaat uit van de kracht van deze samenwerking en het nemen van de verantwoordelijkheid door de partners voor hun aandeel in de realisatie van de Gebiedsvisie en vanuit hun individuele verantwoordelijkheid krachtig samen te werken met stakeholders in de energietransitie in Greenport West Holland. De Gebiedsvisie zal door de partners en de stakeholders gerealiseerd moeten worden.

De rol van dit Energieakkoord is daarbij om hier een bijdrage aan te leveren door het faciliteren van partners bij de uitvoering van de opgave, waar nodig project overstijgende acties te ondernemen en het uitbouwen van een werkend netwerk voort te zetten. In het Energieakkoord is voor de uitvoeringsorganisatie de focus gelegd op vijf programmalijnen. Per programmalijn zijn activiteiten en resultaten voor 2025 benoemd.

Programma Lijn		Resultaten 2025
1	Partijen verbinden en projecten initiëren	- partijen in Greenport werken samen aan de realisatie van onderdelen in de Gebiedsvisie.
2	Kennis delen	-partijen hebben kennis van en verdiepen zich in innovatieve technieken en manieren om Gebiedsvisie te realiseren; -betrokken bij opschalen van 1 (2 of 3) innovaties per jaar naar praktijkvoorbeelden; -ondernemers kennen de opties en zetten stappen om hun eigen bedrijf en het gebied klimaatneutraal te maken.
3	Signaleren en monitoren	-de gebiedsmonitor uitgevoerd in 2021 (over 2019), 2023 en 2025; -de knelpunten in de realisatie van de Gebiedsvisie zijn jaarlijks in een notitie vastgelegd; -knelpunten zijn door ons geadresseerd aan de juiste partijen.
4	Communiceren	-4 keer per jaar versturen van een nieuwsbrief; buiten de Greenport is het verduurzamingsplan Greenport West Holland bekend en opgenomen in de plannen
5	Ondersteunen Warmtecoöperaties	-binnen het werkingsgebied van Greenport West Holland is sprake van een 100% dekking van Warmtecoöperaties; -elk Warmtecoöperatie heeft samen met de gemeente een uitgewerkt en gedragen visie op de route naar klimaatneutraal; -elk Warmtecoöperatie vertaalt de visie jaarlijks naar concrete activiteiten;

Om de werkzaamheden uit te voeren wordt een Programmaregisseur aangesteld die gefinancierd wordt uit de bijdragen van partijen.

Aandachtspunten

In het akkoord is opgenomen dat de provincie 0,5 fte beschikbaar stelt voor een programmacoördinator van het akkoord, tevens themacoördinator energie voor de Greenport West-Holland. Deze functie wordt momenteel vervuld vanuit het opgaveteam Energietransitie. Dit betreft een voortzetting van de huidige situatie onder het lopende akkoord en deze inzet past binnen de huidige formatie.

In het akkoord is afgesproken dat de provincie een bijdrage levert aan het werkbudget van het programma van 100.000,- per jaar. Ook dit is gelijk de bijdrage zoals deze onder de werking van het lopende akkoord is geregeld.

Daarnaast en is in het akkoord de provinciale bijdrage geregeld voor de ondersteuning van de warmtecoöperaties van de glastuinbouwondernemers in de diverse clusters, gericht op de verduurzaming van de energievoorziening in hun cluster.

Voor de aansturing en het bewaken van de voortgang was reeds voor het lopende Energieakkoord een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep, en de ondersteuning ervan, worden in het nieuwe akkoord gecontinueerd. De gedeputeerde voor Greenports, momenteel Gedeputeerde Bom-Lemstra is voorzitter van deze stuurgroep. Deze stuurgroep neemt geen bindende besluiten namens GS. Wanneer een dergelijk besluit voorligt in de stuurgroep, zal het besluit eerst ter besluitvorming worden voorgelegd aan GS. Jaarlijks wordt een programma inclusief begroting door deze stuurgroep vastgesteld.

Deelname in het Energieakkoord past in de ambities van de Opgaven Schone Energie voor Iedereen en Concurrerend Zuid-Holland van het Coalitieakkoord "Zuid-Holland. Elke dag beter." De glastuinbouw is een belangrijke motor van de Zuid-Hollandse economie en de verduurzaming ervan is een belangrijke voorwaarde om voor deze sector haar 'license to produce' en 'license to deliver' te behouden. Met de energietransitie in de glastuinbouw wordt een belangrijke besparing in het verbruik van aardgas en de CO₂-uitstoot bereikt.

Over de partners

Het lopende energieakkoord kent 49 partijen. Al deze partijen is gevraagd de samenwerking te continueren. Het nieuwe Energieakkoord 20210-2025 wordt daardoor aangegaan door de volgende partijen-mits deze ingaan op het verzoek om deelnemer te blijven:

De gemeenten Brielle, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Westland, Westvoorne en Zuidplas, Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard, Glastuinbouw Nederland, Glastuinbouw LTO Westland, Glastuinbouw LTO Oostland, Kas als Energiebron, Greenport West-Holland, Royal Flora Holland, Gasunie, Ammerlaan TGI, Duijvestijn Tomaten, Anthura, Bunnik Plants, Agro Energy, OCAP, Energie Transitie Partners, Uniper, JUVA (Westland Infra), de Warmtecoöperaties Zuidplas, Kralingerpolder, Noordpolder, Noukoop-Balijade, EB Overbuurtsche Polder, Polanen, TRIAS, Wilgenlei, Wippolderlaan, aardwarmte Vogelaar, Geopower Oudkamp en Geo4Energy, de Haagse Hogeschool, Wageningen UR Glastuinbouw, TU Delft faculteit 3mE, Delphy Improvement Centre, Koppert Cress, Prominent, Rabobank, Havenbedrijf Rotterdam, Hydreco Geomec Voorne, DAGO, Dunea, Evides, en mogelijk deze en nog andere partijen: gemeente Waddinxveen, gemeente Delft, gemeente Den Haag, gemeente Rotterdam, Hoogheemraadschap van Delfland, STEDIN, Demokwekerij, Harvest House/ Lans, Sion, LTO-N Voorne-Putten/Tuinbouwplatform, Themato, Wayland Energy, Warmte Bedrijf Westland, Energie Beheer Nederland, Invest NL, ZH Milieu Federatie.

Er worden, zoals hierboven aangegeven, een aantal nieuwe partijen benaderd die deel uitmaken van het energie netwerk in de Greenport, naast de partijen die reeds deelnemer waren in het Energieakkoord 2017-2020. Dat kan ook partijen betreffen waarbij er ook een relatie is vanuit andere dossiers. Wayland Energy is er daar één van. Met dit bedrijf heeft de provincie een

subsidie-relatie voor de ontwikkeling van een warmtenet in het nieuwe te ontwikkelen glastuinbouwgebied Glasparel+ (Waddinxveen). Datzelfde bedrijf ontwikkelt twee biomassa-installaties. Deze vormen weliswaar geen onderdeel van de subsidie en het project waarvoor subsidie is verleend, maar zijn wel de beoogde warmtebron ervoor. Vanwege de issues rondom draagvlak en vergunningverlening van deze installaties geniet dit proces bijzondere aandacht. Dat is geen reden om deze partij niet te benaderen voor deelname aan het akkoord, maar wel om zorgvuldig te zijn over de rol die je als provincie vervult in de verschillende processen naar dit bedrijf (en andere) toe.

Biomassa

In het akkoord is aangegeven dat vele partijen al hebben geïnvesteerd in de energietransitie. Naast Warmte- Koude Opslag en geothermie wordt daarbij biomassa genoemd. Dit is een aandachtspunt gezien de maatschappelijke en politieke aandacht voor dit thema en de ontwikkeling daarin op basis van het advies van de SER van juni 2020. In het Coalitieakkoord "Zuid-Holland. Elke dag beter" is ook het volgende opgenomen: "biomassacentrales hebben niet onze voorkeur". GS heeft aan PS over de toepassing van biomassa voor energie een brief gestuurd, die op 4 december 2020 wordt besproken in de Statencommissie Klimaat, Natuur en Milieu. Onder andere de uitkomsten van dit gesprek zullen leiden tot beleidsuitspraken in de Omgevingsvisie medio 2021. De verwijzing in het Energieakkoord betreft echter de bestaande situatie en beschrijft investeringen die in het verleden zijn gedaan. Er is dus geen strijdigheid met het Coalitieakkoord. Dat laat onverlet dat ook over de rol van biomassa in de energietransitie van de glastuinbouw het gesprek zal plaatsvinden. De huidige beschikbare bronnen kunnen voorzien in de zgn. basislast en middenlast voor verwarming van kassen maar niet in de pieklast. De sector ziet in de transitiefase en voor een zeer beperkt deel hierin een rol weggelegd voor biomassa, naast de inzet op innovaties zoals waterstof. Deze zijn echter voor dit doel op dit moment nog niet toepasbaar. Het Energieakkoord kan mede worden benut om het gesprek met de sector hierover in goede banen te leiden. Met het aangaan van het energieakkoord legt de provincie zich in dit kader niet op voorhand op een voorkeur vast. Overigens is de rol in vergunningverlening voor dergelijke installaties van de provincie zeer beperkt, en financiële steun biedt de provincie ook niet voor biomassatoepassingen voor energieopwekking.

Organisatie

In het voorliggende Energieakkoord is aangegeven dat de organisatie van de uitvoering zoals deze was geregeld onder het lopende Energieakkoord zoveel mogelijk wordt voortgezet. Dat betreft de ambtelijk inzet van partijen en de Stuurgroep van het Energieakkoord, waarvan de portefeuillehouder voor Greenports in GS de voorzitter is.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 300.000,00 in totaal voor de jaren 2021, 2022 en 2023 (€ 100.000,- per jaar)
Programma : Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland, beleidsdoel 4.1.2
Greenports

Totaalbedrag excl. BTW : € 150.000,- in totaal voor de jaren 2021, 2022 en 2022
(€50.000,- per jaar)

Programma : Ambitie 3 – Schone Energie voor Iedereen, beleidsdoel
3.2.2 Bevorderen duurzame warmtevoorziening

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's omdat in kader van dit Energieakkoord er alleen afspraken worden gemaakt over de hierboven genoemde bijdragen, tot het genoemde maximum, door de provincie. Eventuele andere bijdragen waarvan sprake kan zijn in de processen en projecten die onder de scope van het Energieakkoord vallen zullen separaat worden getoetst aan het beleid, de regelgeving en de begroting en daar zal dan ook separaat besluitvorming over plaatsvinden. De provincie verplicht zich niet tot dergelijke bijdragen door het aangaan van dit Energieakkoord.

Voor bovenstaande bedragen 2021,2022 en 2023 is dekking. De budgetten maken onderdeel uit van de begroting 2021. In het Energieakkoord is de inspanningsverplichting opgenomen deze bijdragen ook voor de jaren 2024 en 2025 te leveren. Deze jaren vallen echter buiten de coalitieperiode en dit is daarom nu alleen als inspanningsverplichting genoemd.

Over de aanwending van de bijdragen vindt separaat besluitvorming plaats als opdrachtverlening of subsidie op basis van de afzonderlijke projecten en/of activiteiten.

In het akkoord is verder opgenomen dat de provincie 0,5 fte 'in-kind' beschikbaar stelt voor de uitvoering van coördinerende taken voor het energieakkoord. Deze functionaris vormt tevens de thema-coördinator voor Energie van de Greenport West-Holland. Dit past in de huidige formatie.

Juridisch kader

Met het aangaan van deze overeenkomst gaat de provincie een juridische verbintenis aan. Deze verbintenis gaat over het leveren van capaciteit om invulling te geven aan de samenwerking die wordt vastgelegd met dit Energieakkoord. Daarnaast handelt de verbintenis over het leveren van de toegezegde financiële middelen. De inzet en financiering van capaciteit en het ter beschikking stellen van middelen voor de uitvoering van concrete projecten is in de begroting voorzien. Projecten worden gefinancierd door subsidie- of opdrachtverlening.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt Adri Bom-Lemstra, gedeputeerde van Economische Zaken, gemachtigd om de overeenkomst namens de provincie te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 26 september 2017 heeft GS besloten het Energieakkoord Greenport Westland-Oostland¹ aan te gaan. Dit akkoord was bedoeld om de ambities van de Greenport op het vlak van de energietransitie te bundelen en coördineren. Tevens is met dit akkoord de relatie voor de

¹ In november 2017 is de naamgeving van de Greenport Westland-Oostland gewijzigd in Greenport West-Holland.

glastuinbouw gelegd met de ambities uit de Energieagenda Watt Anders van november 2016. Dit akkoord is de directe voorloper en de basis voor het nu voorliggende Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025. In feite wordt de samenwerking uit het Energieakkoord van 2017 voortgezet en zijn de doelstellingen en kaders geactualiseerd.

In februari 2019 heeft GS het Uitvoeringsprogramma Klimaatakkoord vastgesteld. Daarmee geeft de provincie invulling aan haar verantwoordelijkheid in het kader van de uitvoering van het Nationale Klimaatakkoord. Ook voor de energietransitie in de glastuinbouw zijn afspraken in het Klimaatakkoord opgenomen (par. C4.6) en in de Uitvoeringsagenda is bepaald hoe de provincie haar aandeel in deze afspraken invult. Het Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025 sluit aan bij deze afspraken.

In februari 2019 heeft GS besloten het Nationale Tuinbouwakkoord mede te ondertekenen. Met dit Tuinbouwakkoord worden de afspraken met de Rijksoverheid vastgelegd over de gewenste ontwikkeling van de glastuinbouw, waaronder de verduurzaming en de weg naar een klimaatneutrale glastuinbouw. Voor dit onderdeel wordt één op één aangesloten bij de afspraken uit het Nationale Klimaatakkoord. Het nu voorliggende Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025 vormt dan ook een belangrijke instrument om ook als provincie invulling te geven aan de afspraken uit het Nationale Tuinbouwakkoord.

3 Proces

Het Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025 is besproken en vrijgegeven voor besluitvorming in de vergadering van de stuurgroep van 16 oktober 2020. Op 5 november is het akkoord verzonden aan alle huidige deelnemende (49) en nieuw beoogde (ca. 12) partijen met het verzoek om instemming. Elke partner is benaderd met de vraag of ze de samenwerking wil continueren respectievelijk aangaan en dit schriftelijk kenbaar te maken middels de ondertekening van een verklaring van deelname of een afschrift van een college- (of ander bestuurs-) besluit.

4 Participatie en rolneming

Het Energieakkoord Greenport West-Holland 2021-2025 is een samenwerking waarin zoals aangegeven vele partijen participeren en bijdragen. Dat maakt dat dit akkoord kan bogen op een grote mate van representativiteit van het netwerk (overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen) op dit thema in de Greenport. Met dit akkoord vormt de Greenport een gesprekspartner in zowel de regionale processen (zoals in de RES) en de landelijke governance van het Klimaatakkoord voor de Glastuinbouw.

5 Communicatiestrategie

Het Energieakkoord Greenport West-Holland is een akkoord van de Greenport West-Holland, waarin de provincie participeert, regisseert en faciliteert. De communicatie over het Energieakkoord vindt plaats door de organisatie van de Greenport West-Holland, in overleg met de afdeling Communicatie van de provincie. Dat betreft het verzenden van een persbericht door de Greenport, het geven van een interview op video van gedeputeerde Adri Bom-Lemstra in haar rol als voorzitter van de stuurgroep van het Energieakkoord, en het delen en overnemen van de communicatie-uitingen van de Greenport over het onderwerp door de kanalen (waaronder social

media) van de provincie, waarbij wordt aangegeven wat het belang en de rol van de provincie bij dit akkoord is.

Voor de presentatie van het Energieakkoord en de communicatie erover wordt door de Greenport West-Holland een evenement voorbereid op 9 december 2020. In verband met de Corona-maatregelen vindt dit digitaal plaats. Een ondertekenmoment is gepland op 11 december, tijdens de vergadering van het algemeen bestuur van de Greenport (de Greenboard) , waarvan gedeputeerde Bom de voorzitter is. De eindtermijn van het besluit van GS over het Energieakkoord is om deze reden gesteld op 8 december.